

Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

Interim-auditrapport 2023 Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV)

Inhoud

Samenvatting

Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023

Inleiding

Voortgang bevinding 2022

Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023

Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid

Herstel- en Veerkrachtplan

IPS-regeling

Tijdelijk Noodfonds Energie

Aandachtspunten 2023

Specifieke uitkeringen

Rijksschoonmaakorganisatie

Onderbouwing verplichtingen en betalingen

Contractvormen

Opvolging aandachtspunten 2022

M&O-beleid STAP-regeling

M&O-aanpak NOW-regeling

Regeling crisisdienstverlening

Ondertekening

Verantwoording interim-auditrapport

Colofon

Titel:	Interim-auditrapport 2023 Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV)
Datum:	27 oktober 2023
Kenmerk:	2023-0000242995

Inlichtingen: **Auditdienst Rijk**
Korte Voorhout 7
2511CW Den Haag

Inhoud

Samenvatting

Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico’s 2023

Inleiding

Voortgang bevinding 2022

Nieuwe ontwikkelingen en risico’s 2023

Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid

Herstel- en Veerkrachtplan

IPS-regeling

Tijdelijk Noodfonds Energie

Aandachtspunten 2023

Specifieke uitkeringen

Rijksschoonmaakorganisatie

Onderbouwing verplichtingen en betalingen

Contractvormen

Opvolging aandachtspunten 2022

M&O-beleid STAP-regeling

M&O-aanpak NOW-regeling

Regeling crisisdienstverlening

Ondertekening

Verantwoording interim-auditrapport

Samenvatting

Aanbieding
Dit is het interim-auditrapport dat wij voor u hebben opgesteld in het kader van de uitvoering van onze wettelijke taak over 2023 bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), begrotingshoofdstuk XV. In dit rapport beschrijven wij de stand van zaken van bevindingen en signaleren we nieuwe ontwikkelingen en risico’s waar we uw aandacht voor vragen.

Opvolging bevindingen auditrapport 2022
Over 2022 hebben we een langjarige bevinding over het beheer gerapporteerd. Dit betreft het financieel beheer van de unit SZW in Caribisch Nederland. SZW heeft twee experts gevraagd om te rapporteren over de knelpunten die aan deze bevindingen ten grondslag liggen om de juiste verbeterpunten in gang te kunnen zetten. Wij geven een aantal suggesties ter aanscherping van de gerapporteerde actiepunten waarmee SZW deze langjarige bevinding structureel wil oplossen.

Nieuwe ontwikkelingen in 2023
Deze ontwikkelingen hebben betrekking op de onderbouwing van de aanpassing van het toezichtbeleid van SZW wat belangrijk is voor het rechtmatig verantwoorden van de aan UWV en SVB verstrekte voorschotten. Wij gaan verder in op het financieringsverzoek aan de Europese Commissie in het kader van het Herstel- en Veerkrachtplan, de subsidieregeling Individuele Plaatsing en Steun en het Tijdelijk Noodfonds Energie.

Inhoud

Samenvatting

Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023

Inleiding

Voortgang bevinding 2022

Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023

Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid

Herstel- en Veerkrachtplan

IPS-regeling

Tijdelijk Noodfonds Energie

Aandachtspunten 2023

Specifieke uitkeringen

Rijksschoonmaakorganisatie

Onderbouwing verplichtingen en betalingen

Contractvormen

Opvolging aandachtspunten 2022

M&O-beleid STAP-regeling

M&O-aanpak NOW-regeling

Regeling crisisdienstverlening

Ondertekening

Verantwoording interim-auditrapport

Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023

Financieel beheer Rijksdienst Caribisch Nederland - unit SZW
Bevindingen uit eerdere jaren zijn samengevat in een rapport van 2 experts, aanscherping verbetermaatregelen is mogelijk zodat effectiviteit verbetermaatregelen kan toenemen en het financieel beheer RCN-unit structureel kan verbeteren.

Verantwoording Tijdelijk Noodfonds Energie
Er is nog geen controle-informatie uitgevraagd over de specifieke rechtmatigheidsvoorwaarden en de privacyrisico's zijn mogelijk niet allemaal toereikend afgedekt.

Richt verantwoordingstraject regeling Individuele Plaatsing en Steun in
De wijze van verantwoorden en het inregelen van de M&O-aspecten vragen nog aandacht.

Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid nodig
SZW overweegt om voor het toezicht op UWV en SVB geen gebruik meer te maken van reviews door accountants, maar in plaats daarvan zelf meer onderzoek te doen. Deze wijziging in het toezichtbeleid moet onderbouwd worden en afgestemd met betrokkenen.

Herstel- en Veerkrachtplan
SZW beschikt nog niet over voldoende specifiek gemaakte procesbeschrijvingen en heeft de eerste- en tweedelijnscontroles nog niet toereikend uitgewerkt. Verder dienen de gegevens in het systeem van de EU gecorrigeerd en aangevuld te worden.

Inhoud

Samenvatting

Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023

Inleiding

Voortgang bevinding 2022

Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023

Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid

Herstel- en Veerkrachtplan

IPS-regeling

Tijdelijk Noodfonds Energie

Aandachtspunten 2023

Specifieke uitkeringen

Rijksschoonmaakorganisatie

Onderbouwing verplichtingen en betalingen

Contractvormen

Opvolging aandachtspunten 2022

M&O-beleid STAP-regeling

M&O-aanpak NOW-regeling

Regeling crisisdienstverlening

Ondertekening

Verantwoording interim-auditrapport

Inleiding

U leest het interim-auditrapport 2023 over de tussentijdse uitkomsten van onze controle van de verantwoording van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In dit rapport richten wij ons vooral op de kwaliteit van de interne beheersingsmaatregelen omdat een goede interne beheersing een belangrijke basis vormt voor het handelen volgens de regels.

We gaan in op onze "gemiddelde bevinding" uit 2022 over Caribisch Nederland en rapporteren met name over bevindingen en risico's die de aandacht behoeven, zodat mogelijk nog tijdig maatregelen ter verbetering of beheersing kunnen worden getroffen.

Ook in 2023 hebben SZW en de uitvoeringsorganisaties weer veel werk verzet om werknemers, ondernemers en uitkeringsgerechtigden zo goed mogelijk te ondersteunen. Om de ambitieuze plannen op het gebied van bijvoorbeeld de arbeidsmarktthervormingen of de aanpak van armoede en schulden te kunnen realiseren, is het aantal ambtenaren bij SZW weer met zo'n 10% toegenomen. In de departementale top is dit jaar een nieuwe secretaris-generaal benoemd en is er een Programma-Directeur-Generaal 'Werk aan uitvoering' aangesteld. Laatstgenoemde richt zich op het overheidsbreed verbeteren van de publieke dienstverlening. Hierbij wordt bijvoorbeeld bezien hoe er beter rekening gehouden kan worden met 'de menselijke maat' bij het uitvoeren van regels.

Ons onderzoek is nog niet gereed. In dit rapport beschrijven wij onze bevindingen tot medio september. Onze definitieve bevindingen rapporteren wij in maart 2024 in het auditrapport SZW 2023.

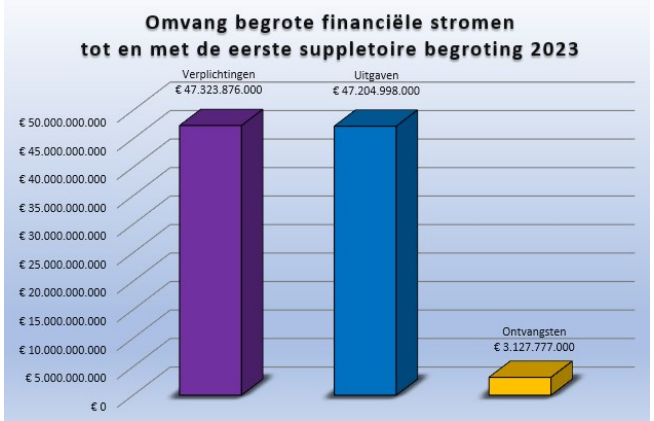
Wij danken de medewerkers van het departement voor de constructieve samenwerking tijdens de uitvoering van onze werkzaamheden en lichten ons rapport graag nader toe.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Financiële omvang

In deze rapportage is uitgegaan van de begrotingscijfers tot en met de eerste suppletoire begroting 2023.

Leeswijzer

Wij gaan in op de langjarige financieel beheerbevinding Caribisch Nederland, 'nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023' en 'aandachtspunten'. De financieel beheerbevinding Caribisch Nederland is een bevinding uit onze eerdere auditrapporten. De 'nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023' hebben betrekking op zaken die nog van invloed kunnen zijn op de verantwoording 2023 en waarop nog bijgestuurd kan worden. De 'aandachtspunten' hebben betrekking op zaken die beperkte invloed hebben op de financiële verantwoording 2023 of waarop niet meer kan worden bijgestuurd.

Doelgroepen

De ADR is de interne auditdienst van het Rijk. Dit rapport is opgesteld voor de ministers van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en wordt tevens verstrekt aan de leden van het Audit Committee van SZW, de directeur Financieel-Economische Zaken en de Algemene Rekenkamer.

Inhoud

Samenvatting

Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023

Inleiding

Voortgang bevinding 2022

Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023

Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid

Herstel- en Veerkrachtplan

IPS-regeling

Tijdelijk Noodfonds Energie

Aandachtspunten 2023

Specifieke uitkeringen

Rijksschoonmaakorganisatie

Onderbouwing verplichtingen en betalingen

Contractvormen

Opvolging aandachtspunten 2022

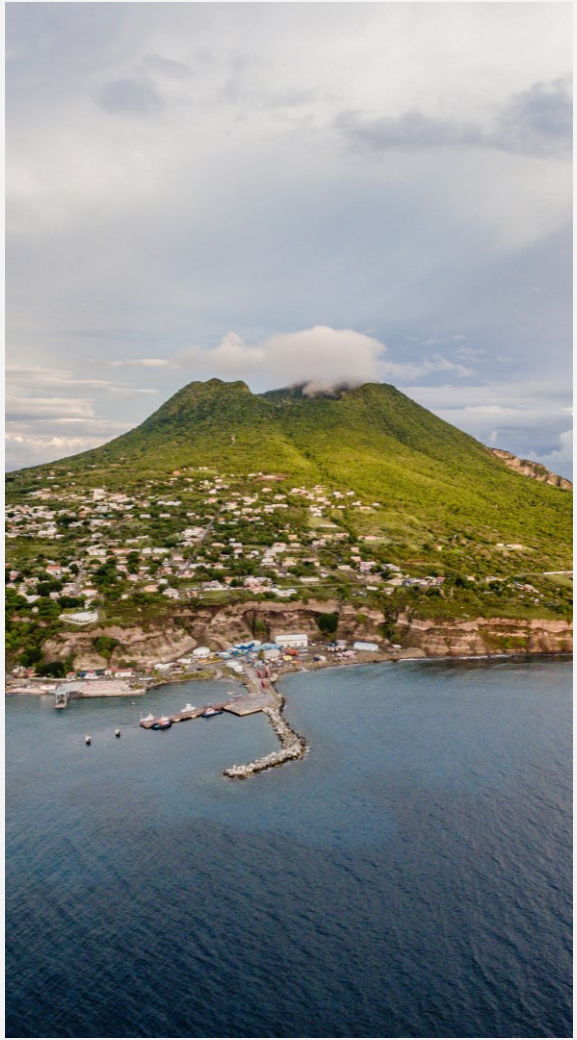
M&O-beleid STAP-regeling

M&O-aanpak NOW-regeling

Regeling crisisdienstverlening

Ondertekening

Verantwoording interim-auditrapport

Voortgang bevinding 2022

Achtergrondschets

Sinds 2016 merken wij de tekortkomingen in het financieel beheer van de uitkeringen door de RCN-unit SZW op de BES-eilanden aan als een bevinding vanwege ontoereikende interne beheersing. In 2021 hebben wij deze bevinding opgeschaald van 'licht' naar 'gemiddeld' door het ontbreken van afdoende voortgang en verbeterkracht.
In ons interim-auditrapport van vorig jaar adviseerden wij om pas op de plaats te maken, alle gebruikerservaringen met de nieuwe applicaties Loonderving en Kinderbijslag in beeld te brengen en terug te blikken op de eerder uitgebrachte rapporten van onder andere het CIO-office en de ADR om daaruit lering te trekken. Dat advies heeft SZW opgevolgd.

Voor de verbetering van het financieel beheer, de IT daarbij inbegrepen, zijn begin 2023 twee experts ingehuurd die vanaf april 2023 ter plaatse de problematiek nader zouden inventariseren en waar mogelijk concrete acties in gang zouden zetten. Het rapport van de experts bestaat voornamelijk uit een gedegen samenvatting van eerder verstrekte adviezen uit de afgelopen jaren met een koppeling naar te ondernemen verbetermaatregelen. Het biedt een mooi uitgangspunt om het financieel beheer bij de RCN-unit van SZW te verbeteren.
Een oorzakenanalyse om dieper inzicht te krijgen in het ontstaan van de problemen om vervolgens effectieve maatregelen te kunnen treffen blijkt niet uit het rapport. Zo'n analyse is belangrijk omdat er sinds 2016 meerdere verbeterplannen zijn opgesteld en uitgevoerd, zonder dat die hebben geleid tot een toereikend financieel beheer bij de RCN-unit SZW.

Inhoud

Samenvatting

Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023

Inleiding

Voortgang bevinding 2022

Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023

Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid

Herstel- en Veerkrachtplan

IPS-regeling

Tijdelijk Noodfonds Energie

Aandachtspunten 2023

Specifieke uitkeringen

Rijksschoonmaakorganisatie

Onderbouwing verplichtingen en betalingen

Contractvormen

Opvolging aandachtspunten 2022

M&O-beleid STAP-regeling

M&O-aanpak NOW-regeling

Regeling crisisdienstverlening

Ondertekening

Verantwoording interim-auditrapport

Samen verantwoord verder

Het rapport getiteld 'Nos ta sigui huntu na un manera responsable - Samen verantwoord verder' begint met een Indiaanse parabel over een grote brand in het bos. Terwijl alle dieren doodsbang op de vlucht slaan, vliegt een kolibrie steeds over de hoofden van de vluchtende dieren heen en weer tussen het vuur en een nabijgelegen meer. Met zijn snavel drinkt hij water om op het vuur te gooien om het te blussen. Ondanks dat de kolibrie weet dat dat niet werkt, vindt hij het toch belangrijk zijn bijdrage te leveren. Moraal van het verhaal is dat de vluchtende dieren zich richten op het hier en nu en hun vege lijf willen redden. De kolibrie daarentegen richt zich op het duurzame, het onvergankelijke en wil zijn ziel redden, in de wetenschap dat hij onderdeel van het grote geheel is. Het verhaal loopt uiteindelijk goed af doordat de bosgeesten medelijden met de kolibrie krijgen en regen sturen die het vuur dooft.

Het heeft een paar keer herlezen gevergd, maar wij werden met grote trots vervuld toen wij uiteindelijk door hadden dat de kolibrie symbool stond voor de ADR. In de afgelopen zeven jaren hebben wij niet-aflatend geadviseerd om het financieel beheer van de RCN-unit SZW te versterken, met als doel een rechtmatige uitkeringsverstrekking en een goede verantwoording daarover. Ook bij ons was er soms twijfel of het zou gaan lukken, maar wij bleven positief adviseren en zijn ook optimistisch over de inspanningen van SZW, zowel van de RCN-unit als van het kerndepartement. Het blijft lastig omdat naast het verbetertraject de reguliere uitvoeringsprocessen van de RCN-unit SZW onverminderd moeten doorgaan, maar wij hebben er nog steeds alle vertrouwen in dat het uiteindelijk goed komt.

Wij blijven graag met SZW in gesprek over het verbeteren van het financieel beheer van de RCN-unit SZW zodat we -met inachtneming van ieders verantwoordelijkheden- samen verantwoord verder kunnen komen.

Bespiegelingen over het rapport

Wij geven een aantal suggesties om de verschillende verbetermaatregelen in het rapport scherper te formuleren.
Allereerst vinden wij een juiste focus nodig. Op veel plaatsen in het rapport wordt gewezen op het belang van het voorkómen van opmerkingen van de ADR, terwijl naar onze inschatting een rechtmatige dienstverlening aan de klant en het versterken van het financieel beheer en het adequaat afleggen van verantwoording daarover centraal zou moeten staan.
Zijn de maatregelen in het rapport nu voldoende concreet? Is nu duidelijk wat er *precies* moet gebeuren?
In aanvulling op het rapport is inmiddels een bijlage opgesteld waarmee de maatregelen verder zijn uitgewerkt en meer SMART zijn gemaakt. Wat er *precies* moet gebeuren wordt logischerwijs soms pas in de toekomst duidelijk en dit kan dan van invloed zijn op de doorlooptijd.
Belangrijk is dat het tijdschema van het verbetertraject realistisch en onderbouwd is. Gezien de snelheid van oplossen in het verleden, lijkt het erg optimistisch om ervan uit te gaan dat het moment van 'in control zijn' op financieel beheer op 1 november 2023 zou kunnen samenvallen met het de Go-live van release 2 voor de loondervingsapplicatie en de applicatie Kinderbijslag (incl. koppeling naar MCS van de Belastingdienst CN). Overigens hebben wij inmiddels begrepen dat de Go-live een maand is uitgesteld en denken wij dat het moment van 'in control zijn' pas aan het eind van het traject zal liggen wanneer de verbetermaatregelen adequaat doorgevoerd zijn. Meer concreet lijken de korte termijn verbeteracties vooral te bestaan uit het signaleren en corrigeren van fouten en moeten er voor de middellange termijn (aanvullende) acties worden geformuleerd. Voor de ICT-ontwikkeling is volgens het rapport op korte en middellange termijn binnen de directie Werknemersregelingen onvoldoende kennis en capaciteit aanwezig.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

De kritische kanttekeningen van de experts bij het Agile werken onderschrijven wij. Is de methode voor softwareontwikkeling wel geschikt voor de RCN-unit SZW? De tegenhanger van Agile softwareontwikkeling is de "watervalmethode", die een ontwikkeling kent in opeenvolgende fasen zoals ontwerp, testen, implementatie en onderhoud.

De watervalmethode is meer gestructureerd en vereist een gedetailleerd voorafgaand plan voordat de ontwikkeling begint. Voor een applicatie die de rechtmatige verstrekking van uitkeringen ondersteunt, gebaseerd op wet- en regelgeving die tamelijk stabiel is, lijkt dit een goede aanpak vanwege:
1. Stabiliteit van vereisten: omdat de wet- en regelgeving tamelijk stabiel is, zullen ook de vereisten voor de applicatie stabiel zijn. Dit maakt het gemakkelijker om een uitgebreid, gedetailleerd plan op te stellen en te volgen.
2. Risicobeheersing: de watervalmethode biedt strikte controle over elk ontwikkelingsstadium. Dit kan helpen om risico's te beperken en dat is belangrijk wanneer de naleving van wet- en regelgeving cruciaal is.
3. Grondige documentatie: de watervalmethode legt veel nadruk op uitgebreide documentatie, wat nuttig kan zijn bij de uitvoering van de werkzaamheden, bij audits en bij het aantonen van naleving van regels en voorschriften.
4. Voorspelbaarheid: de watervalmethode is over het algemeen voorspelbaar in termen van tijdlijnen en budgetten.

Uiteraard kan ook een hybride aanpak, waarbij elementen van zowel de watervalmethode als agile softwareontwikkeling worden gecombineerd, nuttig zijn.

Ten slotte denken wij dat het belangrijk is om alle verbetermaatregelen te voorzien van een actiehouder en een verantwoordelijke, zodat de betrokkenheid van personen toeneemt en mensen ook kunnen worden aangesproken op de voortgang van de verbetermaatregelen.

Uiteindelijk zal SZW, op basis van (de nadere uitwerking van) de maatregelen uit het rapport, de gewetensvraag moeten beantwoorden of dit nu alle maatregelen zijn en of de RCN-unit SZW na de uitvoering van de maatregelen 'in control' zal zijn.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Goede afweging acties van belang voor verbeteren financieel beheer RCN

Bevinding

Op 30 juni 2023 heeft de stuurgroep het rapport van de experts over het Onderzoek naar het Financieel beheer en de ICT-ontwikkeling bij de RCN-unit SZW vastgesteld. Het rapport bevat voornamelijk een gedegen samenvatting van de belangrijkste adviezen die in de afgelopen jaren door onderzoeksteams zijn verstrekt over het verbeteren van het financieel beheer en de ontwikkeling van uitkeringsapplicaties bij de RCN-unit SZW. Hieraan zijn verbetermaatregelen gekoppeld. Het rapport biedt een mooi uitgangspunt om het financieel beheer bij de RCN-unit van SZW te verbeteren. Het rapport bevat geen oorzakenanalyse. Wat er precies moet gebeuren wordt logischerwijs soms pas in de toekomst duidelijk en dit kan dan van invloed zijn op de doorlooptijd.

Risico

Om tot een goede en concrete aanpak van de beoogde verbetering te komen, is het belangrijk het rapport (nogmaals) goed op zijn merites te beoordelen. Zonder adequate beoordeling en eventuele bijstelling van de acties uit het rapport bestaat het risico dat je je eigen teleurstelling organiseert en het verbetertraject niet op gang komt of uiteindelijk weer in de tijd gaat schuiven. Dit zal demotiverend zijn voor alle betrokkenen die, soms al jarenlang, aan het verbeteren van het financieel beheer van de RCN-unit SZW werken.

Handelings-perspectief

- Koppel actiehouders en verantwoordelijken aan alle verbetermaatregelen.
- Ga na of het plan de juiste focus heeft, voldoende concreet is, een realistisch tijdschema kent en weeg af of de software-ontwikkelmethode de meest geschikte is voor SZW.
- Stel, als verdieping op het voorliggende rapport, een oorzakenanalyse op om dieper inzicht te krijgen waarom problemen langere tijd onopgelost zijn gebleven, zodat effectieve (verbeter)maatregelen benoemd kunnen worden.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Tabel voortgang bevinding 2022

Bevinding	Verantwoordelijk organisatieonderdeel	2020	2021	2022	Ontwikkeling 2023
Financieel beheer Caribisch Nederland	RCN-unit SZW	●	■	■	Nog niet bekend [1)]

● Licht ■ Gemiddeld ▲ Ernstig ✓ Opgelost

1) Om de medewerkers van de RCN-unit SZW de ruimte te geven bij de uitvoering van de verbeteringen in het financieel beheer hebben wij aan SZW aangegeven dat wij onze controles over 2023 later in het jaar uitvoeren. Zo zijn de financiële controles ter plaatse medio oktober gestart en vinden de ICT-controles plaats vanaf medio november.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico’s 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico’s 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Nieuwe ontwikkelingen en risico’s 2023

Inleiding

Op de volgende pagina’s behandelen wij enkele nieuwe ontwikkelingen en risico’s die wij zien in onze controle 2023. Waar mogelijk geven wij handelingsperspectief mee.

Het betreft de volgende onderwerpen:

- onderbouwing van de aanpassing van het toezichtbeleid SZW;
- verantwoording van het Herstel-en Veerkrachtplan;
- inrichting van het verantwoordingstraject subsidieregeling Individuele Plaatsing en Steun (IPS) trajecten voor de gemeentelijke doelgroep;
- het Tijdelijk Noodfonds Energie.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid nodig voor rechtmatige afrekening voorschotten aan SVB en UWV

Bevinding

Het UWV en de SVB voeren op basis van de Wet SUWI taken uit voor SZW. SZW houdt hierop toezicht. Bij het uitvoeren van toezicht steunt SZW onder andere op de werkzaamheden van de interne en externe accountants van het UWV en de SVB. In het toezichtbeleid van SZW is opgenomen dat bij beide ZBO's elke drie jaar een review van de werkzaamheden van hun accountants uitgevoerd wordt. Een goed toezicht op de accountants van UWV en SVB is belangrijk voor het rechtmatig afrekenen van de aan UWV en SVB verstrekte voorschotten.
Vanwege capaciteitsproblemen kon de ADR de geplande review over 2021 niet uitvoeren.
Vanuit de toezichtrol heeft SZW daarom aanvullend de interne en externe kwaliteitstoetsingen van de controlewerkzaamheden van de accountants van UWV en SVB bestudeerd en is daarover met hen in gesprek gegaan. SZW heeft uiteindelijk geconcludeerd dat de kwaliteit van de werkzaamheden van de accountants toereikend is en een formele review niet meer nodig is. SZW geeft aan het toezichtbeleid te heroverwegen en de reviews te willen vervangen door jaarlijks zelf onderzoek te doen naar de controlewerkzaamheden van de accountants van UWV en SVB.

Risico

Een toereikend toezicht is een belangrijke voorwaarde voor het rechtmatig afrekenen van de aan UWV en SVB voorgeschoten bedragen. Indien de wijziging van het toezichtbeleid niet afdoende onderbouwd is, kan dat invloed hebben op de toereikendheid van het toezicht.

Handelings-perspectief

Voor het rechtmatig afrekenen van de aan UWV en SVB verstrekte voorschotten dient SZW:
- de mogelijke wijziging in het toezichtbeleid gedegen te onderbouwen en afspraken te maken over de aanlevering van informatie door UWV en SVB;
- de wijziging af te stemmen met de ZBO's en andere partijen zoals de AR en de ADR;
- het toezichtbeleid vervolgens eventueel aan te passen.

SZW werkt aan de opvolging van deze punten.

Inhoud

Samenvatting

Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023

Inleiding

Voortgang bevinding 2022

Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023

Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid

Herstel- en Veerkrachtplan

IPS-regeling

Tijdelijk Noodfonds Energie

Aandachtspunten 2023

Specifieke uitkeringen

Rijksschoonmaakorganisatie

Onderbouwing verplichtingen en betalingen

Contractvormen

Opvolging aandachtspunten 2022

M&O-beleid STAP-regeling

M&O-aanpak NOW-regeling

Regeling crisisdienstverlening

Ondertekening

Verantwoording interim-auditrapport

Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023 - vervolg

In onze voorgaande rapportages hebben wij erop gewezen om ook bij kleine of complexe regelingen voorafgaand aan het starten van die regelingen te zorgen voor een goede analyse van de risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) van de regeling die uitmondt in heldere en efficiënte verantwoordingseisen. Dan ontstaat goed zicht op de rechtmatige besteding van de gelden en kan het ministerie vaststellen of de gelden volgens de regels zijn besteed.

In de praktijk blijkt dit nog steeds lastig om te realiseren. Wij gaan in op:

- De verantwoording van het Herstel- en Veerkrachtplan (HVP). Dat plan is op 4 oktober 2022 goedgekeurd door de ministers van Financiën van de lidstaten van de Europese Unie. Met dit plan maakt Nederland aanspraak op € 4,7 miljard uit de Europese Herstel- en Veerkracht Faciliteit (HVF). Met de HVF werkt Europa gezamenlijk aan duurzaam economisch herstel na de coronacrisis. Het HVP telt 49 maatregelen verdeeld over 10 verschillende begrotingen. SZW geeft uitvoering aan 5 maatregelen die betrekking hebben op het versterken van de arbeidsmarkt en het pensioenstelsel. SZW is verantwoordelijk voor de rechtmatige besteding van de middelen en het effectief functioneren van de beheers- en controlesystemen voor de geselecteerde maatregelen uit het HVP.
- De nieuwe subsidieregeling 'Individuele Plaatsing en Steun (IPS) trajecten voor de gemeentelijke doelgroep' waarbij vooraf te weinig aandacht is besteed aan de wijze van verantwoorden.
- De verantwoording van het Tijdelijk Noodfonds Energie, dat is ingesteld om te helpen voorkomen dat mensen energieschulden opbouwen.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Verantwoording Herstel- en Veerkrachtplan complex en weerbarstig

Bevinding

Zowel door SZW als de ADR is vastgesteld dat het voor de investeringsmaatregel 'Regionale mobiliteitsteams' (RMT's) niet mogelijk was om te voldoen aan de gestelde verantwoordingsvereisten. SZW heeft deze maatregel teruggetrokken en vervangen door een nieuwe maatregel 'Scholingsbudget WW'.
Momenteel beschikt SZW nog niet over voldoende specifiek gemaakte procesbeschrijvingen voor de maatregelen uit het plan en zijn de 1e en 2e lijnscontroles nog niet voldoende uitgewerkt. Ten slotte zijn de in het systeem van de EU opgenomen gegevens (bijv. van eindbegunstigden/eindontvangers) niet volledig en soms ook niet juist.
Wij zullen nog een steekproef uitvoeren op de mijlpaal van de investeringsmaatregel 'Nederland leert door' en daarover terugkoppelen.

Over de gedetailleerde bevindingen van de controle-uitkomsten heeft de ADR de directeur FEZ afzonderlijk geïnformeerd.

Risico

Wanneer SZW het behalen van mijlpalen en doelstellingen niet (geheel) en volgens de uitvoeringsvoorschriften kan vaststellen bestaat er geen recht op steungelden van Europa. Bovendien loopt Nederland de kans op boetes bij het niet behalen van mijlpalen.

Handelings-perspectief

- Toets vooruitlopend op de komende betaalverzoeken ook de nieuwe maatregel op haalbaarheid (aantoonbaarheid met een heldere audittrail) om toekomstige aanpassingen in het HVP te voorkomen.
- Maak de procesbeschrijvingen specifiek door te beschrijven hoe SZW met behulp van de gegevens over de eindbegunstigden gaat toetsen op fraude, corruptie, dubbele financiering en belangenverstrengeling.
- Beschrijf de 1e en 2e lijnscontroles diepgaander en leg de uitvoering van de controles te zijner tijd zichtbaar en navolgbaar vast.
- Corrigeer de gegevens in het systeem van de EU en vul deze aan.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Richt verantwoordingstraject IPS-regeling in

Bevinding

Bij de subsidieregeling 'Individuele Plaatsing en Steun (IPS) trajecten voor de gemeentelijke doelgroep' is vooraf te weinig aandacht besteed aan de wijze van verantwoorden.
Met ingang van 1 maart 2023 is het mogelijk om een beroep te doen op deze subsidieregeling (€ 10,75 mln.). De bedragen per beschikking/klant zijn van een beperkte omvang (< € 25.000), waardoor verantwoording over de bedragen en controle erop -als uitkomst van een adequate risicoanalyse- niet verplicht is. SZW heeft vanwege het totaalbedrag van de regeling ervoor gekozen een extra onderzoek te willen (laten) uitvoeren om alsnog vast te stellen dat de bedragen in overeenstemming met de regeling zijn besteed.

Risico

Bij nieuwe kleine of complexe regelingen bestaat het risico op noodzakelijke reparaties achteraf als er vooraf geen adequate risicoanalyse plaatsvindt. Bij de subsidieregeling 'Individuele Plaatsing en Steun (IPS) trajecten voor de gemeentelijke doelgroep' is vooraf niet afdoende nagedacht over de wijze van verantwoorden en het inregelen van de M&O-aspecten. Daarnaast is in de regeling een inconsistentie geslopen, waardoor het moment van de boekhoudkundige verwerking van de vaststelling van de programmagelden geruime tijd eerder ligt dan het daadwerkelijke beschikkingsmoment van vaststellen.

Handelings-perspectief

- Stem de huidige inzichten rond risico's en processen af met de betrokken organisaties zoals gemeenten, GGZ-instellingen en UWV om het verantwoordingstraject en de boekhoudkundige verwerking goed in te richten.
- Geef de uitgangspunten voor het onderzoek naar misbruik en oneigenlijk gebruik vorm en regel dit met de betrokken partijen in.
- Ga na of het opportuun is de regeling aan te passen om het boekhoudkundige vaststellingstijdstip in lijn te brengen met de daadwerkelijke vaststelling na afloop van de IPS-trajecten.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Verantwoording over de nader gestelde verplichtingen voor het Tijdelijk Noodfonds Energie nog niet geregeld

Bevinding

In de beschikking subsidieverlening Tijdelijk Noodfonds Energie (TNE) zijn specifieke rechtmatigheidsvoorwaarden genoemd. De controle-informatie die SZW hierover van de accountant wil ontvangen is nog niet uitgevraagd.

Voor de start van de subsidieverlening zijn de privacyrisico's geanalyseerd, zodat beheersmaatregelen konden worden getroffen. Het proces is in de loop der tijd echter gewijzigd. Zo maakt de stichting TNE inmiddels gebruik van een externe partij voor de check op persoons- en inkomensgegevens.

Risico

Om de subsidie rechtmatig te kunnen vaststellen is door een accountant gecontroleerde informatie over de rechtmatigheid nodig.

Doordat het uitvoeringsproces achteraf is gewijzigd, bestaat het risico zich nu andere privacyrisico's voordoen die moeten worden beperkt, of dat de eerder geanalyseerde privacyrisico's niet meer voldoende worden beperkt door passende beheersmaatregelen.

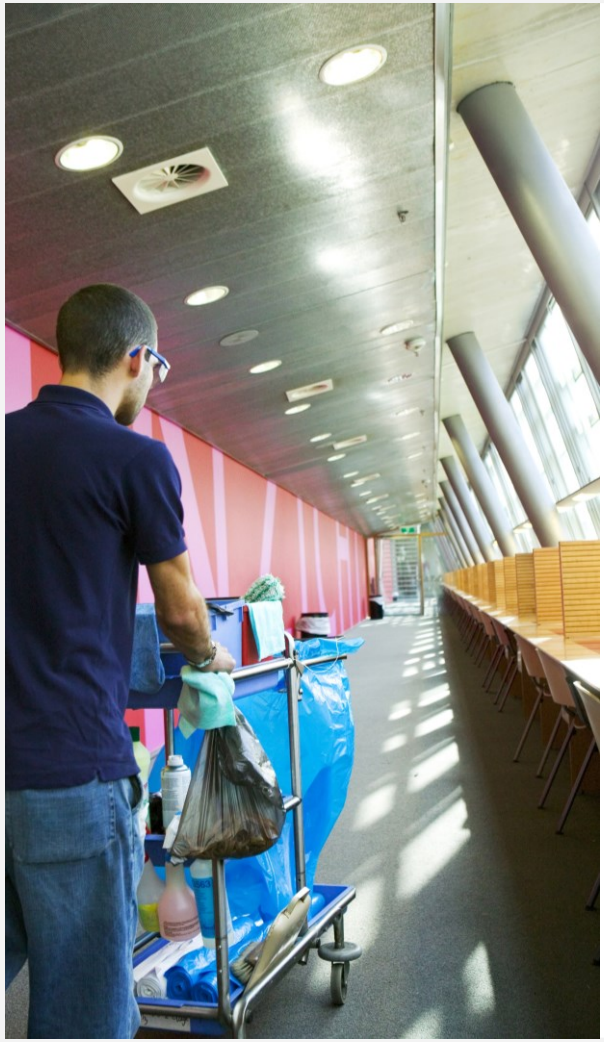
Handelings-perspectief

- Maak afspraken met de stichting TNE en de accountant om alsnog controle-informatie over de specifieke rechtmatigheidsvoorwaarden te verkrijgen zodat SZW de naleving hiervan kan vaststellen.
- Zorg voor een geactualiseerde analyse van de privacyrisico's op basis van de definitief ingerichte processen.

In verband met de 2e ronde van het TNE in 2024 is van het belang om dit alsnog goed te regelen.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Aandachtspunten 2023

Inleiding
In de volgende pagina's behandelen wij enkele aandachtspunten naar aanleiding van onze controle. Waar mogelijk geven wij handelingsperspectief mee.
Het betreft de volgende onderwerpen:

- specifieke uitkeringen SZW;
- voorschotbetalingen door de Rijksschoonmaakorganisatie;
- onderbouwing verplichtingen en betalingen;
- gelijker speelveld voor contractvormen.

Inhoud

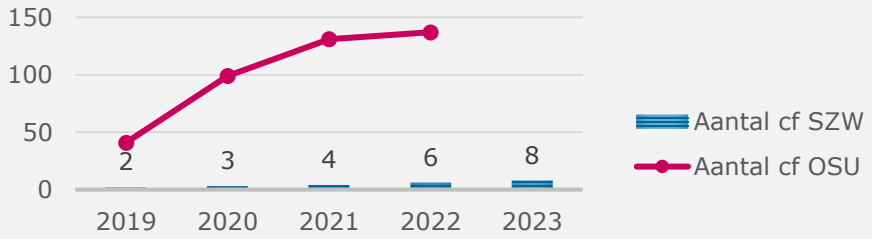
Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Specifieke uitkeringen SZW: panacee voor verantwoording?

Bevinding

Specifieke uitkeringen zijn instrumenten om medeoverheden (provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen) te financieren voor een specifiek doel waarover na afloop verantwoording door de uitvoerder moet worden gelegd.

De afgelopen jaren is het aantal specifieke uitkeringen aanzienlijk toegenomen. Waar er in 2019 bij SZW nog sprake was van 2 specifieke uitkeringen, is er inmiddels in 2023 sprake van 8. Deze trend is ook rijksbreed zichtbaar. Ter illustratie lag het aantal verstrekte specifieke uitkeringen van 2015 tot 2018 door het Rijk rond de 20. Vanaf 2019 is dit aantal sterk toegenomen tot 137 verstrekte specifieke uitkeringen in 2022 (zie ook het onderhoudsrapport specifieke uitkeringen (OSU) 2022).

Voorbeelden van relatief nieuwe specifieke uitkeringen bij SZW zijn de Wet Inburgering en de aanvullende specifieke uitkering regeling onderwijsroute. Laatstgenoemde vloeit voort uit bestuurlijke afspraken die eind 2021 gemaakt zijn. Deze specifieke uitkering zou eenmalig tot en met 2023 worden verstrekt totdat de bekostiging van de onderwijsroute structureel geborgd was. Onlangs is door het kabinet toegezegd om aanvullende middelen beschikbaar te stellen voor de onderwijsroute tot 2029 waarvan de details nog verder uitgewerkt moeten worden.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Specifieke uitkeringen SZW: panacee voor verantwoording?

Risico

Het risico bestaat dat gemeenten het beleid niet zorgvuldig kunnen uitvoeren dan wel niet voldoende tijd krijgen om adequaat verantwoording over de bestede gelden af te leggen. Bij elke nieuwe specifieke uitkering moeten gemeenten steeds meer gegevens vastleggen, waarbij iedere specifieke uitkering weer andere eisen stelt. Ook voor de accountant wordt het steeds moeilijker om de controleactiviteiten uit te voeren binnen een beperkt tijdsbestek. Deze toenemende drukte bij de accountants en bij de door hen gecontroleerde medeoverheden beschreven wij eerder in ons rapport 'Reviews accountantscontrole SiSa 2021'.

Handelings-perspectief

- Maak een weloverwogen keuze of een specifieke uitkering het meest geëigende instrument is om een beleidsdoelstelling te realiseren. De keuze voor een uitkeringsvorm wordt in toenemende mate bepaald door overwegingen die samenhangen met de financiële rechtmatigheid. Een alternatief zou kunnen zijn om middelen via decentralisatie-uitkeringen beschikbaar te stellen aan gemeenten. In dat geval zouden de bestuurlijke afspraken rond de toekenning van decentralisatie uitkeringen geen voorwaarden moeten bevatten.
- Houd bij het verstrekken van nieuwe specifieke uitkeringen ook rekening met de verantwoordings- en controlelasten bij de medeoverheden en hun accountants, zodat de maatschappelijke kosten van verantwoording en controle in balans zijn met de maatschappelijke baten.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Voorschotbetalingen door Rijksschoonmaakorganisatie leveren opschoonwerk op

Bevinding

De Rijksschoonmaakorganisatie (RSO) maakt sinds 2023 gebruik van het inkoopsysteem Elektronisch Contracten Bestellen en Factureren (eCBF) van het Uitvoeringsbedrijf Rijksoverheid (OB&F), wat onderdeel is van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Gedurende 2023 hebben zich functionele problemen voorgedaan met gevolgen voor de tijdigheid van bestellingen en betalingen. Dat heeft de dienstverlening door OB&F en de bedrijfsvoeringsprocessen van de RSO verstoord. Hierdoor konden leveranciers niet uitbetaald worden voor de producten of diensten die zij hadden geleverd. Om de facturen toch (gedeeltelijk) tijdig te betalen heeft RSO voorschotten uitgekeerd aan leveranciers.

Risico

Het betalen van voorschotten levert echter risico's op.
Enerzijds heeft de administratie de uitbetaalde voorschotten geregistreerd en dienen deze tijdig en juist tegen geboekt te worden. Anderzijds bestaat er het risico dat een volledige jaarorder is uitbetaald terwijl feitelijk een deelfactuur had moeten worden uitbetaald, omdat er geen IT-control is ingeregeld die dit voorkomt.

Handelings-perspectief

Wikkel de voorschotten bij voorkeur voor jaareinde af en maak per jaareinde goed inzichtelijk hoe deze situatie is afgewikkeld. Wij verwachten ten minste een overzicht van alle uitbetaalde voorschotten en de bijbehorende factuurbedragen.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Onderbouwing verplichtingen en betalingen soms een zoekplaatje

Bevinding

Bij de controle van de materiële uitgaven blijkt dat getekende overeenkomsten bij verplichtingen en/of nadere onderbouwingen van prestatieverklaringen bij betalingen niet altijd in de financiële administratie aanwezig zijn. Bij navraag kon achteraf altijd voldoende en geschikte controle-informatie worden opgeleverd.

Risico

Het risico bestaat dat het op langere termijn (langer dan één boekjaar) steeds lastiger wordt om de rechtmatigheid van transacties te onderbouwen.

Handelings-perspectief

Zorg voor eenduidige en consistente dossiervorming voor de onderbouwing van de rechtmatigheid van verplichtingen en betalingen, zodat deze onderbouwing ook (jaren) later nog kan worden opgeleverd.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Gelijker speelveld voor contractvormen blijft een uitdaging

Bevinding

Uit onze controle blijkt dat SZW bij de inhuur van zzp'ers vaak contracten afsluit van 52 weken * de gemiddelde arbeidstijd, dus zonder rekening te houden met verlof. Ook blijken zzp'ers naar onze inschatting niet altijd in zelfstandigheid en onder eigen verantwoordelijkheid te werken aan resultaatgerichte opdrachten.

De jarenlange groei van het aantal zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) brengt naast positieve effecten ook belangrijke uitdagingen met zich mee. De politieke druk om deze groei in goede banen te leiden is hierdoor toegenomen. De minister schrijft in de voortgangsbrief 'werken met en als zelfstandige(n)' uit december 2022 dat het kabinet onder andere inzet op een gelijker speelveld voor contractvormen. Ondernemers genieten eenmaal minder wettelijke bescherming en kunnen daarom gemakkelijker worden uitgebuit door hun opdrachtgever.

Risico

Een concreet voorbeeld van minder wettelijke bescherming is dat in het contract van een werknemer in loondienst het maximaal aantal uur per week wordt vastgelegd, terwijl er bij de zzp-er uitgegaan wordt van het gemiddeld aantal uur per week. Het risico bestaat dat de zelfstandige, bijvoorbeeld na opname van verlof, de uren in een latere periode door middel van overwerk compenseert of moet compenseren. De vraag is of dat wenselijk is.
Om inzicht te krijgen in het werkelijk aantal gewerkte uren gedurende het jaar hebben wij een data-analyse op de inhuurkrachten bij SZW uitgevoerd. Wij hebben daarbij geen noemenswaardige overschrijdingen van de reguliere werktijden geconstateerd.

Handelings-perspectief

Op dit moment vindt de internetconsultatie van het wetsvoorstel 'werken met en als zelfstandige(n)' plaats.
Wij adviseren SZW om:

- scherp te blijven op het gebruik van de zzp-constructie en adviseren erop toe te zien dat sociale wet- en regelgeving ook door zzp'ers wordt nageleefd;
- af te wegen of de contracten met zzp'ers aangepast dienen te worden door niet meer te spreken van een gemiddeld aantal uren per week maar van een maximaal aantal uren per week.

Inhoud

Samenvatting

Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023

Inleiding

Voortgang bevinding 2022

Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023

Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid

Herstel- en Veerkrachtplan

IPS-regeling

Tijdelijk Noodfonds Energie

Aandachtspunten 2023

Specifieke uitkeringen

Rijksschoonmaakorganisatie

Onderbouwing verplichtingen en betalingen

Contractvormen

Opvolging aandachtspunten 2022

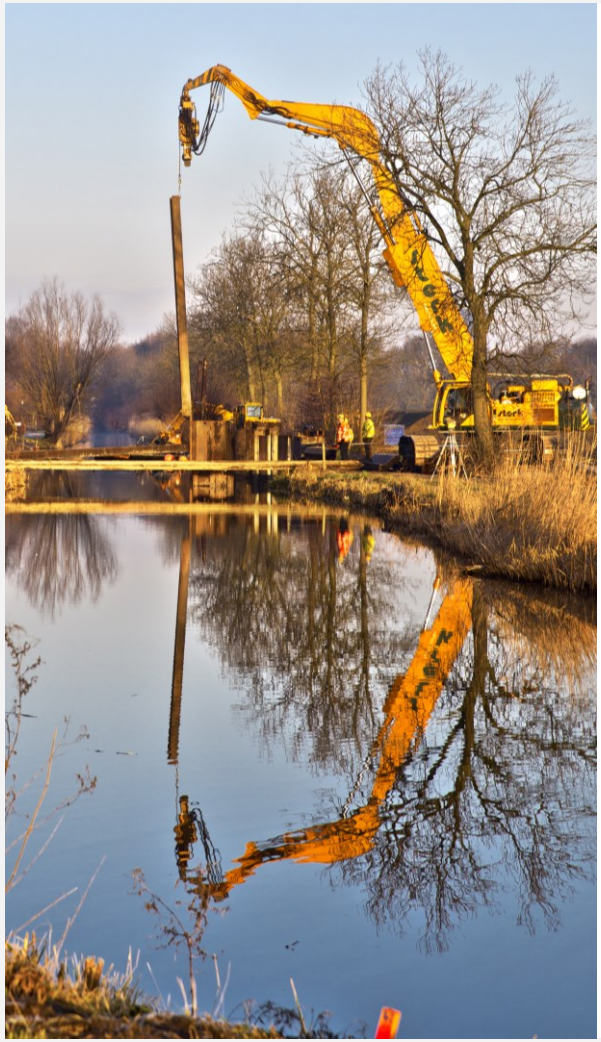
M&O-beleid STAP-regeling

M&O-aanpak NOW-regeling

Regeling crisisdienstverlening

Ondertekening

Verantwoording interim-auditrapport

Opvolging aandachtspunten 2022

Inleiding

In onze interim-auditrapporten SZW 2021 en 2022 hebben wij aanbevolen om het effect van de getroffen maatregelen om M&O te beperken goed en tijdig te evalueren, zodat daaruit lering kon worden getrokken. Op die manier kan het ministerie tijdig bepalen welke onderdelen van het M&O-beleid aangepast kunnen worden en kan de minister eventueel voorstellen doen tot aanpassing van wet- en regelgeving, waaronder het accountantsprotocol. Daarnaast verschaft een goede evaluatie inzichten in de "lessons learned" die toegepast kunnen worden bij nieuwe regelingen.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Beleid Misbruik en Oneigenlijk gebruik STAP-regeling is verder aangescherpt

Handelings-perspectief

Houd het M&O-beleid actueel door dit steeds aan te scherpen op basis van praktijksignalen. Zo kan de minister tijdig bepalen welke onderdelen van het M&O-beleid aangepast moeten worden en kan de minister eventueel voorstellen doen tot aanpassing van wet- en regelgeving.

Bevinding

De STAP-regeling betreft een lerende regeling. De initiële risicoanalyse in 2022 had vooral betrekking op IT-risico's en ook het toetsingskader werd pas later opgezet, maar gedurende 2022 is er steeds ingespeeld op nieuwe risico's en praktijksignalen. Dat heeft zich in 2023 verder doorgezet. Op basis van ervaringen van eerdere rondes is het M&O-beleid in 2023 steeds opnieuw bezien en verder aanpast. Zo wordt adequaat ingespeeld op de M&O-risico's.

Signalen waarop onder andere is geacteerd en maatregelen die al zijn getroffen:
- het terugbrengen van het aantal scholingen;
- het aanschrijven van opleiders;
- het instellen van een verleningsgrens (maximum aantal toekenningen) voor met name de online opleidingen;
- het uitvoeren van externe onderzoeken naar de ervaringen van zowel opleiders als gebruikers van de STAP-regeling;
- het aanpassen van de prijzen van online STAP-opleidingen.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Tijdlijn M&O-aanpak rond de NOW is geactualiseerd

Handelings-perspectief

Onze aanbeveling vorig jaar was om de tijdlijn over de M&O-aanpak te blijven actualiseren. Juist in het begin van 2022, rond het uitkomen van het rapport over de uitgevoerde NOW-reviews, is er veel discussie geweest met accountants en de NBA. Nadere analyse daarvan kan goede inzichten opleveren voor het aanpassen van het M&O-beleid, de regelgeving en/of de accountantsprotocollen.

Met een geactualiseerde tijdlijn blijft het mogelijk om voortdurend te evalueren en snel aanpassingen in de praktijk te brengen.

Bevinding

Om de M&O-aanpak rond de NOW-regeling inzichtelijk te maken heeft de Directie Werknemersregelingen ook over 2022 de tijdlijn over de M&O-aanpak geactualiseerd.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Reparatie regeling crisisdienstverlening niet meer mogelijk

Handelings-perspectief

In eerdere jaren hebben we gerapporteerd over de Tijdelijke regeling aanvullende crisisdienstverlening COVID-19 (regeling crisisdienstverlening). Bij deze regeling is niet afdoende ingeregeld hoe de subsidieontvangers, waaronder regionale mobiliteitsteams (RMT's) moeten aantonen dat de gelden volgens de regels zijn besteed. Onze aanbeveling was om deze regeling zo aan te passen dat SZW die zekerheid alsnog kon verkrijgen.

Bevinding

SZW heeft onderzoek gedaan naar mogelijkheden om alsnog afdoende zekerheid over de rechtmatigheid van de gelden te verkrijgen. Reparaties blijken gezien de hoge verantwoordingslasten echter niet mogelijk. SZW ziet daarom af van het inregelen van een aanvullende verantwoording voor de RMT's voor 2023 en 2024. Nu wordt geen zekerheid verkregen over de daarmee gemoeide subsidiebedragen. Het gaat in 2023 naar verwachting om een bedrag van € 45,6 miljoen aan betalingen en een bedrag van € 40,9 miljoen aan afgerekende voorschotten.

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Ondertekening

Plaats: Den Haag

Datum: 27 oktober 2023

Inhoud

Samenvatting
Samenvatting bevinding 2022, nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Inleiding
Voortgang bevinding 2022
Nieuwe ontwikkelingen en risico's 2023
Onderbouwing aanpassing toezichtbeleid
Herstel- en Veerkrachtplan
IPS-regeling
Tijdelijk Noodfonds Energie
Aandachtspunten 2023
Specifieke uitkeringen
Rijksschoonmaakorganisatie
Onderbouwing verplichtingen en betalingen
Contractvormen
Opvolging aandachtspunten 2022
M&O-beleid STAP-regeling
M&O-aanpak NOW-regeling
Regeling crisisdienstverlening
Ondertekening
Verantwoording interim-auditrapport

Bijlage: Verantwoording interim-auditrapport SZW 2023

Doel en doelgroepen
In dit rapport doen wij tussentijds verslag van de belangrijkste uitkomsten van de werkzaamheden van onze wettelijke taak over de eerste maanden van 2023 voor het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV).
Wij verrichten deze werkzaamheden als interne auditdienst van het Rijk conform artikel 6 van het Besluit ADR. Onze onderzoeken bevinden zich in wisselende stadia van uitvoering. Onze interim-bevindingen geven geen volledig tussentijds beeld van de stand van zaken, maar zijn afhankelijk van de bij elk departement passende mix van procesgerichte en cijfermatige controles voor zover deze op dit moment zijn uitgevoerd en geëvalueerd. Onze definitieve bevindingen, die in maart 2024 worden gerapporteerd in het auditrapport 2023, kunnen daarom afwijken van onze tussentijdse uitkomsten.

In dit Interim-auditrapport 2023 willen wij met name bevindingen en risico's signaleren die de aandacht behoeven zodat in 2023 nog maatregelen ter verbetering kunnen worden getroffen. Wij focussen ons daarbij op de bevindingen in het beheer. In dit Interim-auditrapport 2023 melden we ook eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij tot dusverre op basis van onze controlewerkzaamheden hebben geïdentificeerd.

Onze controle is gericht op het verstrekken van een oordeel bij de financiële overzichten over het gehele jaar 2023. Wij betrekken hierbij de interne beheersing die voor het opstellen van de financiële overzichten van belang is. Wij geven geen oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing.

Het rapport is opgesteld voor de ministers en de secretaris-generaal van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en wordt ook verstrekt aan de leden van het Audit Committee, de directeur Financieel-Economische Zaken en de Algemene Rekenkamer.

De ADR is de interne auditdienst van het Rijk. Dit rapport is primair bestemd voor het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Voor openbaarmaking van door de ADR aan een ministerie uitgebrachte rapporten gelden de voorschriften uit de Wet open overheid. De minister van Financiën stuurt elk halfjaar een overzicht naar de Tweede Kamer met de titels van door de ADR uitgebrachte rapporten.

De minister van Financiën heeft de collega-ministers verzocht om de interim-rapportages, zodra deze beschikbaar zijn, naar de vaste Kamercommissies te sturen. De ministers kunnen in hun aanbiedingsbrief aan de Kamer zo nodig een managementreactie geven op de interim-rapportage.